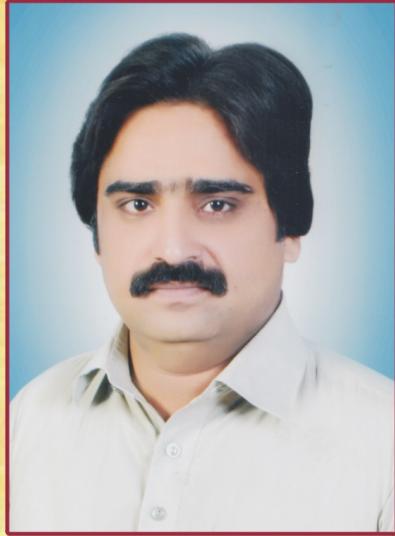

سال

غیور بخاری

اکھ دے شہر اچ بے کسی دے خوف کوں طاری نہ کر
ہنخھ میڈپیں پیپلیں اُتے کھڑتے عزاداری نہ کر

پہلی واری آپنے ڈل کوں ایہو آکھیا ہے میں
ترس کھابے درد سانول دی طرفداری نہ کر

میں سمجھداں سب محبت دے تقاضے سانولا
توں میکوں پاگل سمجھ تے یار فنا کاری نہ کر

عشق دی معراج تے پچھٹن دانسخہ ہے ایہو
یار توں محشر تملک گھٹی شے کڈاہیں پیاری نہ کر

ایہ نہ تھیوے مر و نجہاں تیڈی جسدائی توں کڈاہیں
ایستلی وی میں کنوں غیور بے زاری نہ کر

غیور بخاری

سَاكِھ

(سرائیکی شعری مجموعہ)

غیور بخاری

اٹھا عنی ادارہ

فَرِید فُرم بہاول پور

Mob:0333-3850085

سارے حق شاعر دے ہتھ تھیکڑے ہیں

سماں	:	کتاب داناں
غیور بخاری	:	شاعر
پہلا	:	ایڈیشن
جنون 2018	:	سن اشاعت
سلیمان خان غرلاں، حفیظ خان غرلاں	:	بانہہ پہلی
رانا عامر شہزاد، ملک عبداللطیف مسٹن	:	بانڈر
ناصر ظہیر، پرائی غلام منڈی اردو بازار	:	
شاہین مارکیٹ، ملتان	:	
جو یہ پرنگ پریس پل شوالہ، ملتان	:	چھاپہ خانہ
500 روپے	:	مُل

ساکھ

انساب

محبت کرڻ والی سنگت دے ناں

سکھ

کل دی گالھِ عِصْمَه حضرت آدم دا
گھنی بھوئیں تے انسان توں پہلے وسدا ہا

سماں

تندیر

صفحہ نمبر	عنوان	نمبر شمار
9	(پیش لفظ)	- 1
13	جڈاں توڑیں ایس زمانے دیوچ ایل فلم فرت عناد رائسی	- 2
15	اکھدے شہر اچ بے کسی دے خوف کوں طاری نہ کر	- 3
17	گھنی ایس من اچ جان توں پہلے و سداها	- 4
19	اپنے سر توں رات دے سائے کوں ڈھلد اڈیکھسوں	- 5
21	گھنی ایمجھی وستی ہووے ہا	- 6
24	نکھڑ دین بخش گئیں جیر ھمی نشان روگ بٹ گھنی ہے	- 7
25	عشق دا آنت گھنی ڈسیندا نتیں	- 8
27	پیار تیڈا جیکوں جیوں دیاں سزا نتیں ڈیندے	- 9
29	چکپ دے لوکاں کوں جیر ھاشخص ایانا لگدے	- 10
31	تین آنٹا ہا	- 11
33	کافیاں گاوانٹ والے کھڑے ان؟	- 12
35	ساؤے گھرا گواڑتے ہوندی ہئی ہک چال پڑاٹی یاد آندے	- 13
37	پندھ پیار دا اوکھا ہے پئل میں توں نہ تھیسے	- 14
39	ڈیکھنے حال حقیر میاں جی	- 15
41	خوشیاں میلے اوندے ناویں لکھیے بچے	- 16
43	اللہ ستیاں!	- 17
45	جیر ھاول اچ دا نگ دعا ہے، آخر کیا ہے؟	- 18
47	تیڈے بے اچھوں کٹیے سے جو کشا لے یاد نتیں رکھٹے	- 19

صفحہ نمبر	عنوان	نمبر شمار
49	دِل کنوں چاٹ کے اوڈور کرینداویندے	20
51	عید کارڈ	21
54	ایں سال سیالے وچ تیپی وَت موخھ سیانی تھی گئی	22
55	اکھیاں دے خواب فارسیل	23
57	پڑتے دول و چاوے سنگت آہدی پئی	24
59	کِک سوال ایں ذہن دیوچ دلربا آیاودے	25
61	درد جملے دھماں پاتی ہے	26
63	سوال	27
64	کوئی تال آبجھی مسیت ہو وے	28
65	ہجر وچ روز دے جانی جگارے کون کرسپگدے؟	29
67	میں کنوں وعدہ نہ گھن سرکار میں تال آوٹے	30
68	ساری ڈنیادی ملامت میکوں ننتیں ہر گز قبول	31
69	توں نہ آسیں تال کیوں مونجھ داموکھا تھیں	32
71	نوال رواج	33
72	بے وسی	34
73	کسب ہے یا عطا ہے سُدھ کائی	35
75	اواسال توں ہولے ہولے بے خبر تھیں دا اوڈے	36
77	شکوہ کائی پر توں سانوں ڈھیر کریندا پیا ہئیں	37
79	نکی جند ہے جان کوں رو دھے نہ ڈے	38
81	مجت	39
84	اوندی چجزی چمکی میل دیوچ جیندی ویل جہان بکیند اپنے	40

صفحہ نمبر	عنوان	نمبر شمار
85	دل دا کئی حال اوںکوں آپ میں ڈیساں کا بنائ	41
87	دھرتی چایا جشن منیسوں، انشاء اللہ	42
89	حال پچھنے جو کیوں میں وقت نبھیندا رہ گیاں	43
91	نال کا وڑ دے الیند میں خیر ہے؟	44
93	اوندی الفت دا اکھیں وچ بچ جل پانوال نہ ہا	45
95	ارداں	46
97	اسال واے بھر تھے شہریں دے جیرے نسلیں نال تباہی گئے	47
99	تانگھ	48
100	ایہ گلہ نتیں یاد پیا تیکوں ڈیویندال سانولا	49
101	پہلے ظلم و ستم دے ساہیں ایں سرکوں سولی تے دھرنا پوندے	50
103	دوستاں نے دوستی دا کئی صلہ کیا ڈیوٹے	51
104	یوم مزدور	52
105	سو جل دھرتی واس دے نال	53
107	درد کرنہ شمار توں وی میاں	54
109	بلھے شاہ دی بگری	55
111	جیویں جو سانوں گلاب دا پھل مجیتیں دی مثال رہ گئے	56
113	دل جو بھولا ہے کیا بھلا آکھاں	57
115	جناب واعظ	58
117	بے محبت کوں اوں بنا سپگدا	59
119	تیکوں میڈی قسم یک دفعہ آپیا	60
120	مو نجھ	61

صفحہ نمبر	عنوان	نمبر شمار
121	دل تیڈے بے با جھ کوئی گالھ سوچیندا کا تنسی	62
123	عشق دی ابتداء ڈکھیجے ہا	63
125	حاجی صاحب	64
126	پوہدی چاندی	65
127	عشق دے ایتا رکوں میلا نہ کر	66
129	گھنی خبر نی میکوں اوکوں کیا تھی بچئے جیویں سا نول الیندے ڈسا نواں کیویں	67
131	روہی تھل سا پڑے کیتے جند جان ہے	68
133	توں جو آنٹیں سبکیا گو پا مو نجھا کھڑے	69
135	دل ہے مو نجھاتے ہبھوں بے زار ہنیں	70
137	گوتم بُدھ دے نانویں	71
139	میں کنوں ڈس مُجا او کیوں تھیسے؟	72
141	چُبچھ نہ میں کو لہوں میڈی ذا ت دے او کھے ویلے	73
143	مُلاقات	74
145	تیکوں ملن کو لہوں یار پہلے تیڈے طرفدار ہا سے کاشناں	75
147	اوکوں اپنا سفر نظر دا ہا	76
149	ہے جیندے ہتھیں دامیل چانٹ اوں سوہنٹی ہستی کوں ڈیکھنا ہے	77
151	چتاوٹی	78
152	عید	79
153	جڑاں او اپنا لطیف ملکھڑا اپنا حسین وجمیل ٹردے	80
155	جھمر	81
157	اساں فقیر لوک ہنیں	82

ساکھ

ساکھ اول اعتماد، بھروسے داناں ہے جیرحا ”کونخ“، جھیں محبوب پکھی کوں عطا تھئے سخنی
سرور دی نگری پھیرا پاؤٹ وائے زواریں دی زیارت دے بعد میں اپنی کتاب داناں ”ساکھ“
رکھیا۔ ”ساکھ“ میڈپی حیاتی دا چوتھا پورہ یا ہے۔ جیندے وچ میڈپی حیاتی دے ڈھیر سارے رنگ
شامل ہن۔ میں حیاتی دے اوکھے پینڈے زندگی دی بے وسی تے بے چسی رُت اچ گزاریں۔
ایہ او رُت ہے جیندے وچ میڈپے اندردے فنا کار میکوں جیوٹ دا حوصلہ ڈلتے۔ میں اول حوصلے
ناں فنی فکری طور تے شاید گھنی وڈا ادبی شہکار تاں سامنے نہیں گھن آنکپیا البتہ حیاتی دے چھوٹ فکری پہلو
محفوظ ضرور کیتیں۔ میں ہمیشہ وانگوں ہک واری ایں حقیقت دا اول اقرار کرینداں جو ایہ سارا فیض
میڈپے بابا سنتیں سید احمد حسن پر سوز بخاری دی دعا دا ہے جو میں کہیں اتھجھے کرب وچ مبتلا نہیں تھیا
جیندی وجہ توں میڈپے تخلیق کار کوں گھنی نقصان پچھد ا۔ حیاتی دے اوکھے لانگھے بھانویں جو میڈپے
من دی دنیا کوں مُسیندے رہ گکن والا وی میڈپے اندرد افنا کار زندگی دی ستمگری دے باوجود ہر روز
نویں روپ اچ نکھرتے سامنے آئے۔ شعوری طور تے شعر آنکھن وائے دوست خود کوں شاعر
آکھدے ہوں لیکن میں کٹے ایں شاعر ہوونٹ دادعوی نہیں کیتا۔ بے سچ پچھد و تاں مسیکوں حالی ایہ
وی سدھوئی جو شاعری کیا ہوندی ہے۔ میں جیرحا چھوٹ لکھداں اوکھوں محبت کرٹ وائے احباب
شاعری سمجھدیں، حالانکہ او میڈپی حیاتی دے تجربات تے مشاہدات ہن۔ جنھاں کوں میں لفظیں دی
سوہنی چھنی پواتے رکھ ڈینداں۔

ایہ لفظ میڈپی زندگی ہن، میں ایہ سمجھداں راتیں کوں جگاریں دی سوبھنال عطا تھیوں
 والے ایخاں (لفظ) میڈپی یاں اکھیں دی امانت ہن۔ میڈپی یاں نمراس اکھیں وچ نسرٹ والے ایہ
 خواب میڈپی حیاتی دا او پورہ بیا ہن جیر ہے میں کئی کئی راتیں جاگ کے کھٹھے کیتن۔ اپنیاں اکھیں
 دی ندر انھاں خوابیں توں قربان کیتی ہے۔ میڈپے چہرے آتے اکھیں پینٹھ نسرٹ والے ایہ کالے
 حلقة وی انھاں جگاریں دی نشانی ہن، جیر ہے ”ساکھ“ دی تکمیل سانگے میں روہی تحل، دامان
 اچ کٹھیدارہ گپیاں اتے اچ انھاں خوابیں کوں جگاریں دی جاگ لا کے، تعیر دا چولا پوا کے،
 ”ساکھ“ دی صورت اچ تھاڑے حوالے پیا کریندا۔

میڈپی یاں پہلیاں تراۓ کتاباں ”عذاب خوابیں دے نال ہوندن“، ”نسر دھرتی دی
 ویل“ تے ”جگھ آلا سانولا“ موضوعاتی اعتبار نال اپنی اپنی جاہتے منفرد ہن۔ جنھاں دے بارے
 تفصیلی طور تے میں انھاں کتاباں دے پیش لفظ وچ ڈس چکیاں۔ ”ساکھ“ میڈپی چوھی کتاب ہے
 جیندے وچ میڈپی شاعری میڈپی حیاتی نال گند ہیے ہوتے انھاں لمحات دی آب بیتی ہے جیر ہے
 میں کلہیپے دے پڑتے مو بجھ جہیں سلکتاں نال جھمر کھیڈ دیں ہوئیں گزارین اتے اوں جھمر دے پڑ
 کوں میں ”ساکھ“ داناں ڈلتے۔ ”مو بجھ“ جھیں محبوب ہستی دا اعتراف میں ایں گاہوں کیتے جو میں
 ہک دھرتی نال عشق کرنٹ والا بندہ ہاں اتے دھرتی داعشق میڈپے خمیر وچ شامل ہے جیئیں میڈا
 ساتھ ہمیش ڈیونٹے۔ بیشک روز گارا تے دھرتی دا ڈکھ مجت جہیں لافانی موضوع توں ودھ کے ہے
 پرمجت ہک حقیقت ہے اتے ایں حقیقت دا انکاروی ممکن کوئی ایں سانگے میڈپی ایں کتاب وچ
 موجود شاعری اوں انسان دے کھرے جذبات ہن جیرا دھرتی دے درد نال اپنی مددی ہستی دا
 کرب محسوس پیا کریندے۔

سرائیکی ادب وچ تخلیق تھیوں والی اجوکی شاعری ہمیشاں وائلوں بے مثال ہے۔
 جدید سرائیکی شاعری روایت دے گزونج نال جدت دا چولا پاتے جوان تھیبندی پتی ہے۔ اتے

ایں ڈونگھے سفروچ میڈپے رقیباں دی تندیریوی طویل ہے۔ میں اپنے رقیباں دی موجودگی وچ
ایہ گالھ فخر نال آکھ سپداں جو میں جدید سرائیکی شاعری دے عروج دے دور وچ ساہ پیا گھنداں۔
ایں بے مثال دور وچ میکوں ایں گالھ دی بے پناہ خوشی ہے جو میں سرائیکی ادب نال محبت کرن
والے قاری کوں ”ساکھ“ دی شکل وچ شاعری دی چوچھی سوکھڑی پیش پیا کرینداں۔ ساکھ ہک ادبی
شہر کارنہ ہئی پر آئے اچ لوٹ دے برابر سرائیکی ادب وچ ودھارے دا سبب ضروری۔ ادبی شہر کار
ایں سانگے نہیں آکھن چاہندا کیوں جو میں کہیں ادبی گروپ بندی دا حصہ کوئی اتے ایں گالھ دا
میکوں چنگی طرح انویں ادراک ہے جو اچو کے چھ سرائیکی مہاندریں دی فکر قربی سنگت دی
طرفداری ڈھیر کریندی ہے۔ ساکھیں ٹنگ نظر سرائیکی ادیب دے کم دی شے کوئی کیوں جو ایں
کتاب وچ شامل میڈپی شاعری راہ مارو مہاندریں دی مکاٹ نتھیں، بلکہ محبت کرن والے بلند
قامت سو جھوانیں دا سو جھلا ہے۔

منافقین کوں صدقتیں دا امین میں کیوں آکھ سپداں
کھا نیں کریں ہے دا گماٹابوٹا گلاب ہووے تاں گالھ ٹورو

غیور بخاری
جعفری ٹاؤن، گلی نمبر 12، بہاول پور
Mob:0300-9681200

عشق غیوراً مذہب ہے
جیرھا کہیں دین کوں منیند انئیں

سکم

جڦاں توڑیں ایں زمانے دیوچ ایه ظلم، نفرت، عناد را ہسی
اوتوڑیں دھرتی تے میڈاں اسال عذاب را ہسی فساد را ہسی

امن دا پیغام صوفیاء دی زبان وچ جیلے عام تھیسی
نویں نسل کوں کہیں وی فتنے تے نہ کوئی اعتقاد را ہسی

اساں ایں دنیادے بے زباناں کوں اسیجھا پیغام ڈے تے ویسوں
جیرھا غلاماں کوں زندگی ڈے کے زندگی توڑیں یاد را ہسی

اساں اوں سمجھدی مثال ہیسے جئیں ہر اندرھارے کوں ختم کرنے
اساڑا دنیا تے ناں ہمیشہ اساں فقیریں دے بعد را ہسی

اساڑیاں گاہیں اساڑے شعیریں دے نال دھرتی تے زندہ را ہسن
تے ساڑی ہر فکر پچے لو کاں دے دل دے اندر آباد را ہسی

اساں ہئیں سچ دے سفیر سانوں اساڑا انحصار مُرخروئی
اساڑا دشمن ہمیشہ ناکام بے سمل نامُراد را ہسی

بھانویں جو کربل توں روہی توڑیں اساڑا ہجرت نصیب ہو وے
حشر توڑیں ساڑا ول وی ویڑھا غسیور آباد و شاد را ہسی

اکھ دے شہر اچ بے کسی دے خوف کوں طاری نہ کر
ہنخجھ میٹپ میٹپ میں پلپلیں آتے کھڑتے عززاداری نہ کر

پہلی واری آپنے دل کوں ایہو آکھیا ہے میں
ترس کھابے درد سانوں دی طرفداری نہ کر

میں سمجھداں سب محبت دے تقاضے سانوں لا
توں میکوں پاگل سمجھ تے یار فنا کاری نہ کر

پیاروچ پیتاں پُر اٹیاں نہ جگا وے ڈھولنا
رُل گیاں دے نال سوہنٹا ایڈپی غنخواری نہ کر

عشق دی مسراج تے پُچھنٹ دانسخہ ہے ایہو
یار توں محشر تک گھٹی شے کڈا میں پیاری نہ کر

مَنْ گَحِدا جو میں تیڈے سے معیارتے پورا نہی
اپنا لمحہ نال میڈے سے توں تاں بازاری نہ کر

پہلے وی تیڈی مجبت دے زخم تھوڑے سے تاں نتھیں
اتنا کافی ہے میڈے توں ڈھیسر دلداری نہ کر

بے وفادے سامنے ونج تے وسر گیا ہئیں میکوں
اے میڈے ادل توں تاں میڈے سے نال غداری نہ کر

ایہ نہ تھیوے مسودنچاں تیڈی جدائی توں کڈا میں
ایستلی وی میں کنوں غسیور بے زاری نہ کر

گھٹی ایں من اچ جان توں پہلے وسدا ہا
دل اچ گھٹی آرمان توں پہلے وسدا ہا

کل دی ڳاله ۽ قصہ حضرت آدم دا
گھٹی بھوئیں تے اسان توں پہلے وسدا ہا

ایہ نیناں دا محل مُنارا جند جیویں
خوانیں دے گستان توں پہلے وسدا ہا

بھڑ تھئے شہر دی بر بادی دا حال نہ پچھو
ایہ تیڈے فرمان توں پہلے وسدا ہا

بلھے شاہ توں گھنی پنجھ ڈیوے ہاساکوں
عشق کتھاں عرفان توں پہلے وسدا ہا

روہی، تھل، دامان دا وسیبہ گودا سئیں
بس تینیڈے میں احسان توں پہلے وسدا ہا

ایہا ڳالھ غیور سمجھ وچ نتھیں آندی
کیا گھنی اتھ رحمان توں پہلے وسدا ہا

اپنے سر توں رات دے سائے کوں ڈھلدا ڈیکھسوں
بے کسو ہُنٹی حال اپنے کوں بدلدا ڈیکھسوں

جیرھا سک گئے بے رتے موسم دی پیلی جھانٹ توں
آس دے اوں ڈلن کوں ہُنٹی دھرتی تے پھلدادیکھسوں

کل جیرھے فرعون ساڈیاں جھوپڑیاں ساڑیں ودیاں
اوندے ہست مارٹ ہر بنگلے کوں جبلدا ڈیکھسوں

ہُنٹ یقینا جاگسن ایں دھرتی دے زندہ ضمیر
موئی میٹی تہذیب دے ڈیوے کوں پلدا ڈیکھسوں

آتے ونڈنے جستیں اسادی قوم دیوچ سو جھلا
ہٹن اسال اوں سجھ کوں ایں بھوئیں توں تکلدا ڈیکھسوں

مک تے راہسی بے وسی دی ایہ ڈکھاری شام ہٹن
بے وفاں دے یکیں وعدیں کوں پلدا ڈیکھسوں

جاگ پئے ہن وَت میڈپی دھرتی دے کجھ غتیور لوک
ہٹن اسال میڈی نسل کوں وَت سنبھلدا ڈیکھسوں

گھنی آجھی وستی ہووے ہا

جتنھ شہر دا شور نہ آوے ہا
جتنھ ڈکھ دا چور نہ آوے ہا
جتنھ پیار دا گیت گپو تجے ہا
جتنھ سر سنگیت سُننجے ہا
جتنھ دولی دول وجاوے ہا
جتنھ سنگت جھمر لاوے ہا
جتنھ میل محبتاں ہوون ہا
جتنھ سچیاں سنگتاں ہوون ہا

جتھ نور اسور دے ویلے کوں
 گُھتی سچ دی بانگ سُٹاواے ہا
 یا پسید فریڈ دی کافی کوں
 گُھتی یار پٹھانے خاں وانگوں
 کہیں درد دے راگ اچ گاؤے ہا
 اوں راگ دی کوتے سنگت وی
 پہہ مَن دی میل کوں دھووے ہا
 گُھتی ایجھی وستی ہووے ہا
 گُھتی ایجھی وستی ہووے ہا

جتھ مونجھ دی دھوڑ نہ ہووے ہا
 جتھ کاوڑ کوڑ نہ ہووے ہا
 جتھ ہر ان ان آلاوے ہا
 اندر دے روگ ڈساوے ہا
 جتھ پیت پیار دے رنگیں کوں

ہر کسی اپنے بوچھن تے
 کھڑسیپ دے نال سجاوے ہا
 نفرت دے روگ مکاوے ہا
 جتھہ ہر ان محبت دے
 ہر ہک احساس کوں سمجھے ہا
 اول پیار دی اول اچ لاتھے ہوتے
 ڈکھ پھی واکس کوں سمجھے ہا
 جتھہ مو بخھ دی میلی مہندی کوں
 کوئی کہیں دے سو ہٹنے ہتھاں تے
 نہ لاوے ہا ، نہ لووے ہا
 گھٹی آبجھی وستی ہووے ہا
 گھٹی آبجھی وستی ہووے ہا

نکھڑ دیں بخش کپتیں جیسے ہی نشانی روگ بٹ گئی ہے
محبت کہانی ہتھی روحانی روگ بٹ گئی ہے
میڈپ سر وچ چٹی چاندی کوں کل اوڈی کیھتے تکھل پئے
میکوں آکھیس تیڈپے کیتے جوانی روگ بٹ گئی ہے

عشق دا انت گھتی ڈسیدا نئیں
ساکوں منزل تے گھتی پچھیندا نئیں

میکوں کافی ہے ڈکھیاتی دا
میں تیڈپے نال یاری لیبندانئیں

بے وفائی کرتے میں کنوں پچھدے
کیوں میڈپے نال توں الیبندانئیں؟

ہن بھجت دے پھل کتابیں وچ
کیا وجہ ہے جو گھٹی رکھیندا نئیں؟

جیندیاں کئی وار کالاں آندیاں ہن
اج او مسیح وی ہک بھجیندا نتیں

اوندے ڈکھ دا کراں دوا کیویں
جیڑھا اندر دا حال ڈیندا نتیں

ایہ محبت ضمیر دا سچ ہے
ایں سانگے ہر کوئی کریںدا نتیں

عشق غسیل را تجھا مذہب ہے
جیڑھا کہیں دین کوں منیندا نتیں

پیار تیڈا جیکوں جیوٹ دیاں سزاں میں ڈیندے
تیکوں ہر روز اونھو شخص دعاں میں ڈیندے

اپنے ست ماڑکنوں لہبہ کے توں ڈیکھیں سانول
کون ہے جیرھا تیڈا ڈرتے صداں میں ڈیندے

گھٹی ڈساوے ایہ میڈا مے من دی بھارت کیا ہے
گھٹی روہیلا ہے میکوں روتے نداں میں ڈیندے

او جڈاں میڈا ٹھیل دے چمن وچ آندے
من دے موسم کوں بہار میں دیاں رداں میں ڈیندے

میں وفاداری دے رستے کوں نی چھوڑ یا اج تنسیں
اووفا بد لے میکوں بھانویں جفا نہیں ڈیندے

کون ھے جیرھا اسال مویاں کوں مارٹن کیتے
حسن کوں اتھجھیاں خطرناک ادا نہیں ڈیندے؟

ہبہر دے درد وی غسیور ملکیسے آخر
عشق دے روگ جیرھا زورے مسا نہیں ڈیندے

جگ دے لو کاں کوں جیرھا شخص ایا ٹانا لگدے
اوہ و دنیا توں میکوں ڈھیر سیاٹانا لگدے

چج آلا اوال تاں میڈپے دل کوں سکون آؤیندے
دار دے نال میڈپا گاٹھا پڑانا لگدے

ہک نگاہ نال جیرھا میڈپی حیاتی لٹ گئے
او شکل کو ہوں کیوں بھولا نماٹانا لگدے

میڈپی دھرتی تے عجب مو بخہ دا موسم آگئے
جیکوں ڈیکھو چا اوہ مو بخہ احمدانا لگدے

جیکوں اگو اٹ میڈی وستی دا چھٹ کے آئیں توں
تیڈا میڈر میکوں فرعون دا کاٹنا لگدے

کہیں زمانے دی خوشی پسیرنی پاتا آج تئیں
ایہ میڈا دل کہیں مفلس دا ٹکانا لگدے

جنیں ڈیہاڑے دی تیڈے نال محبت تھئی اے
عشق غسیور میکوں بسر دا سر اٹنا لگدے

تئیں آؤٹا ہا

(ستئین سعید خاور دے نال)

متال بھل گیا ہو ویں وعدے کوں
دل آہدے یاد ڈیوا چھوڑاں
ایں سال تاں تئیں ایں ساونٹ وچ
ساڈی جھوک تے پھیرا پاؤٹا ہا
تئیں آؤٹا ہا

ایں سال تاں تئیں ایہ آکھیا ہا
اساں شہر ڈیر اور چلناں ہے
جنتھ چل تے وسریاں یاداں کوں
اساں ہنجوں نال جگاؤٹا ہا
تئیں آؤٹا ہا

اسال روہی ٹو بھے پھر نے ہن
 جتھ پسیر فرید دی کافی کوں
 ساکوں بھگت فقیر دے سرد یوچ
 آ موہن☆ ستیں سُٹو اوٹنا ہا
 ستیں آوٹنا ہا

اسال منڈ دریا تے چوڑی دی
 ہک چاندی رات گزارنی ہئی
 جتھ گزر نئے سال دا حال اسال
 ہک بئے توڑیں پہچاوٹنا ہا
 ستیں آوٹنا ہا

☆ فقیرا بھگت
 ☆ موہن بھگت

سکھ

کافیاں گاؤں والے کھنچہ ان؟
گیت سناؤں والے کھنچہ ان؟

اساں اچڑتے یہ ڑل مویاں دے
درد ونداؤں والے کھنچہ ان؟

چارے پاسوں چُپ تھی گئی ہے
یار آلاوں والے کھنچہ ان؟

چنپیں پسیر دے میلے آتے
جھمراں پاؤں والے کھنچہ ان؟

دل دی دھر کن کیوں رک گئی ہے
دل اچ را ہوٹن والے کتنے ان؟

دھرتی دا رنگ پسلا تھی گئے
مونجھ ونچاولٹن والے کتنے ان؟

روہی، تھل، دامان دے لوکو
سچ آلواٹن والے کتنے ان؟

مونجھے مونجھے نین نظر دن
من کوں بھاولٹن والے کتنے ان؟

پُچھ ڈیوو غسیور اساکوں
پیار بھاولٹن والے کتنے ان؟

سادپے گھر اگبو اڑتے ہوندی ہئی ہک چال پڑائی یاد آندے
جیندی چھاں تے پہہ سُنڈے ہاسے اساں رام کھائی یاد آندے

پوہ پالے رات سیالے دی جڈپاں ملینہہ آتا ک ہلیندا ہا
سادپیاں بھردیاں ساہمیں توں ہاتر مدا پائی یاد آندے

جڈپاں روزی کاٹ مسیکوں بابے کیتا اوپرے دیس روانہ ہا
کھڑی روندی ہئی ایں ویڑھے وچ ہک کونخ نمائی یاد آندے

سادپی کھوئی تے ہئی ہک پیر جیکوں گھی بکھ دی ڈین ڈنگل چیئ
اوکوں دل دا حال سُنیندا ہسم میڈپی ہئی سنگتائی یاد آندے

میں مصروفی کہ شہزادی ہم اور اپنے وقت دایوسف ہا
اونکوں شاید وانگ زیخادے میں نہ ہم بھائی یاد آندے

اوندیاں اکھیں صاف ڈسیندیاں ہن اوندے دل اچ در دادیرا ہے
اوندے اندر عشق سمندر دی ہتھی خلق سمائی یاد آندے

اونکوں یادوی نئیں جیں دے کل تئیں میں چُم چُم تے پیر دھویندی ہم
اور رزق دے روگ اچ رُل گیا ہے اوندی ہم نو کرائی یاد آندے

اوگڑپاں ریت دے گھر تیڈپے ساڈے ذہن تے اچ وی نقش کھڑن
ساکوں نکے لا دیاں کھیڈپاں وچ تیڈپا راجہ رائی یاد آندے

اساں پہلی وار غستیور جڈپا اونکوں مل تے نگھڑن پئے ہاسے
ساڈی کھل کوں چاتے بھج گئی ہتھی اوندی مو بخ سیائی یاد آندے

پندھ پیار دا اوکھا ہے پُنل میں توں نہ تھیسے
لط عشق دی منزل دا ایہ تھل میں توں نہ تھیسے

میں تیڈپی محبت کوں وی چھوڑ یا ہے خداتے
مسئلہ کوئی تقدیر دا حل میں توں نہ تھیسے

فرعون دی خوشنودی کیتے کوڑ آلانواں
ایں تیڈپی نصیحت تے عمل میں توں نہ تھیسے

اوخاب جیرھا تیڈپے کیتے شیش محل ہے
لتعمیر ایہو شیش محل میں توں نہ تھیسے

ہر شعر میڈپا دھرتی دے رُل مویاں دے نانویں
تعریف کڈپا نہیں سُرخی کجبل میں توں نہ تھیسے

میں لفظ دی تو قیردا قائل ہاں ایں ساگنے
لفظیں دے و پاری دی نقل میں توں نہ تھیسے

غسیلور میڈپی سوچ توں او ودھ تے حسین ۽
اوں چند ردے ٹکڑے تے غزل میں توں نہ تھیسے

ڈیکھ نہ حال حقیر میاں جی
اساں لوک فقیر میاں جی

تینی پے وعظ توں تھک پئے ہیسے
بس کر ہنٹ تقدیر میاں جی

عشق دارتبہ توں کیا چائیں
عشق تاں سادا پیر میاں جی

سمجھ ابھرناں داخواب ڈھندا ہے
کیا ڈیسین تعبر میاں جی؟

حسن کتاب کوں پڑھدیں پڑھدیں
تھی چنے نیناں نیر میاں جی

عشق دے عین دا کیا مطلب ہے؟
کر ایندی تفسیر میاں جی

خاک تھی غسیلہ حیاتی
واہ ساڑی تقدیر میاں جی

سارے رشتے بھول بھلانوں میں لکھتے گئے

(ستیں امان اللہ ارشاد دے ناں)

خوشیاں میلے اوندے نانوں میں لکھتے گئے
ساؤنے کیتے کیر گل انوں میں لکھتے گئے

اوندارستہ ول وی اج تیں تیں چھوڑیا
اساں پا گل جکپ تے بھانوں میں لکھتے گئے

چجتاں ایہ ہے ساؤن جکپ تے کھتی نہ ہا
سارے رشتے بھول بھلانوں میں لکھتے گئے

سائیم

تیڈے کوں نہ فرق ہا غیر تے اپنے دا
الف نفرت ڈوئیں سانویں لکھیئے گئے

غربت، ہجرت، ذلت بٹ تقدیر گئی
کچھ بھوگ اسادے نانویں لکھیئے گئے

سجدے نال جو ساڑا از لی گا نڈھا ہا
اساں وی غیور رکڑا نویں لکھیئے گئے

اللہ سنتیاں

توں لاریب اتے بے عیب ہئیں
نہ کئی تیڈا بھیں بھرا ہے
نہ کئی تیڈا پیو تے ماء ہے
وَل وَی لوک ان تیڈے کے کیتے
دھرتی آتے کھر بُٹو یمن دن
کہ ہک گھرتے لکھاں لیمن دن
پر اوں کھروچ اللہ سنتیاں
تیڈی مرضی منٹی والا
کہ انسان وی کاشی خی ہوندا

میڈپا سوہنٹا اللہ ستیاں
اچ دی ہر وستی و بے وچ
تیڈپے کیتے کئی کئی گھر ہن
پر جنھاں دے دل وچ و سدیں
اوائیں او نویں بے گھر ہن

آخر کیا ہے؟

(مخدوم شہباز شاہ ہاشمی سنتیں دے ناں)

جیر حادل اچ وانگ دعا ہے، آخر کیا ہے؟
وَلْ وَيْ أَكْتُوْنْ دُورْ جُدَا ہے، آخر کیا ہے؟

آخر حُسْن سُمْگَرْ ظالم بکیوں ہوندا ہے؟
ایکوئی اوندی خاص ادا ہے؟ آخر کیا ہے؟

ڈس ہاں تیپی الفت گھٹی آزمائش ہے؟
یا گھٹی ساڑا جرم خط ہے، آخر کیا ہے؟

اچ تاں مرشد رازِ استقی کھویں ہا
عشق عطا ہے، عشق سزا ہے، آخر کیا ہے؟

سکھ

اوندے وعدے ہن بے انت حیاتی دے
لوک اکھیزندن انت فنا ہے، آخر کیا ہے؟

توں آہدیں گھٹی درد دا دارو ہووے ہا
میکوں لگدے درد دوا ہے، آخر کیا ہے؟

عالم عاقل ڈس ہاں ہر پروانے دی
شمع توں کیوں جان فدا ہے؟ آخر کیا ہے؟

او میڈی کھیں گالھ دی ولدی نی ڈیندا
ایہ اندازوی شرم حیا ہے، آخر کیا ہے؟

جیندے نال غتیور حیاتی لا چھوڑی
ول وی او ہو یار خفا ہے، آخر کیا ہے؟

تیڈے کے باجھوں کٹیے سے جو کشالے یاد نہیں رکھنے
اساں مونجھاں دے ہٹ کو جھے حوالے یاد نہیں رکھنے

اساں دردیں دیاں پوشاکاں بدن تے پاؤٹیاں کائیں
اساں ماضی دے ہٹ میلے دوشا لے یاد نہیں رکھنے

تیڈے چاہت دی مستی دانشہ لہر گئے ساڑے سرتوں
نشیلے نین او منے دے پیالے یاد نہیں رکھنے

تیڈے بڑھوں دی بھاہ دیوچ ایہ سڑتے فیصلہ کیتے
اساں ہٹ ہجدے ساڑو ہنا لے یاد نہیں رکھنے

تیڈپی سک دے تھلاں والے سفر ہٹ یاد نہ آسن
تیڈپی قسمِ اسال پسراں دے چھالے یاد نہیں رکھنے

تیڈپی چاہتِ داعمی موسم کڈا ہیں آنونا کاتنی
تیڈپی سک دے ہٹالے تے سیالے یاد نہیں رکھنے

تیکوں غتیور بھل تے ہٹا کوں جیونے جگپتے
حوالے بھردے سارے کمال اے یاد نہیں رکھنے

دل کنوں چاٹ کے او دور کریںدا ویندے
کلہیں جیوٹ تے وی مجبور کریںدا ویندے

جتن احساس کریںدا ہا کٹڈا ہیں میڈا
أتنا ہن درد کنوں چور کریںدا ویندے

موخھ میں نال کریندی ھے غزل دی سنگ
روگ پتیڈا میکوں مہور کریںدا ویندے

ول نہ آکھیں جو میڈا جان ڈسایاتسیں نئیں
عشق تیڈا میکوں مشہور کریںدا ویندے

میں تیڈپے لاءِ جوہ سر روز منید الکھل تے
پیار میڈپا تیکوں مغور کریندا ویندے

حُسن دا جام جیرھا روز پلیند میں میکوں
ایہ میڈپے منکوں دی مخمور کریندا ویندے

میں ایہو سوچ کے سرکار آلیندا کائی
ٹھیک ہو سے جیو میں غنیوار کریندا ویندے

عید کارڈ

ایہ ڈھیر پڑائی گالھ تاں نئیں
جڈے اں عید دا چند رندردا ہا
کُجھ سنگتی ساڈی جھوک آتے
تھی کئھے تے ٹر آندے ہن
ساڈی جھوک تے سب رل پہنڈے ہن
او خوش تھی جھمراں پاؤں ہا
کھل کھل تے عید معاون ہا
کُجھ سنگتی دوردے اووی ہن
جیر ھے عید تے کارڈ بھیجندے ہن
کُجھ خط لکھ تے اویندے ہن
پر وقت گز ردیں دیر نئیں تھیں

اساں وہندی نئیں وچ رل گئے ہیں
 اساں وقت دے نال بدل گئے ہیں
 اساں انٹرنیٹ دی دنیا وچ
 ایں گم تھے ہئیں بے شم تھے ہستیں
 ساکوں ریتاں رسماں یادوی نتیں
 ساکوں وعدے قسماء یادوی نتیں
 ہٹنٹ سکھڑ میں عید مبارک دے
 ساکوں عید تے میسج ملدے ہن
 نہ سنگت ہٹنٹ لگھ آندی ہے
 نہ عید تے خط کھتی لکھدا ہے
 نہ کارڈ بھیجندے کھتی ساکوں
 ایتویں لگدا ہے جو ویلھے دی
 کہیں ڈھل دی شام اچ ڈھل گئے ہئیں
 اساں وقت دے نال بدل گئے ہئیں
 ایں گالھ دا تھے احساس جڈاں

ساکوں یاد آتے ساڈی ڈاک دیوچ
 ہک اسیجھا کارڈ وی ہوندا ہا
 جیرھا سک دے سو ہنے لفظاں وچ
 گھٹی کر تحریر بھیجیندا ہا
 ”جند“، ”جان“ جھیں لفظ لکھیندا ہا
 بھانویں سارا کارڈ پھرولوں ہا
 اوںدا یار نشان نہ ملدا ہا
 اوںدا کھیں جاہ نال نہ ملدا ہا
 اوں شخص کوں گھٹی ونج آکھے ہا
 اسال اچ وی عبید دے موقعے تے
 تیکوں بہہ کے یاد کریندے ہستیں
 تیڈپے کارڈ دی تانگھر کھیندے ہئیں

ایں سال سیالے وچ تیڈپی وٹ مو بخ سیاٹھی گئی ہے
تیڈپے نہ آنون داسنیں سُٹ کے ایہ پکھرو پاٹھی گئی ہے
ایں بے چلنی دے عالم وچ کل شام جو گزریاں شہر کنوں
میکوں پالے آحساں ڈیوا سے تیڈپی شال پڑاٹھی گئی ہے

اکھیاں دے خواب فارسیل
ہنخجدے گلب فارسیل

تھک پیاں ایندے مزاج توں
دل ہے جناب فارسیل

خوشیاں دی رُت ہے جیونٹے
ڈکھ دے نصاب فارسیل

سارے گناہیں نال ہن
سارے ثواب فارسیل

تاںگھی نمائے نین تے
سک دے عذاب فارسیل

موبنجھاں سمیت درد دی
میلی کتاب فارسیل

غستیور کچھا دور ہے
تھی گن حباب فارسیل

پڑتے دول و جاوے سنگت آہدی پئی ۽
بھگت فقیر آ کافی ڳاوے سنگت آہدی پئی ۽

پیرورا ڻے یار دے گھر ڏو جا ڳا گھدی ویندول
جیندادل ھے رلدا آوے سنگت آہدی پئی ۽

گھنی تاں ساکوں وانگ ”جیمین“، ”مخلص سئین“ دیاں نظماء
روہی دیوچ آ سُنُواوے سنگت آہدی پئی ۽

صدیاں توں جو چھیری آندوں روں آنادے چھیرے
ہر گھنی سینے وچ دفناوے سنگت آہدی پئی ۽

متاں دھرتی واس اساد پے تھیون ویہ رویلے
ہٹن نہ کھیں کوں گھتی آزماؤے سنگت آہدی پئی ۽

کیا تھی گپیا ھے کئی سالیں توں چار چوفیروں چُپ ۽
گھتی تاں ساد پے نال آلوے سنگت آہدی پئی ۽

ساد پندھنہ کاٹا تھیوے ونج غسیور کوں آکھو
آندے جیکر دیر نہ لاوے سنگت آہدی پئی ۽

☆ فقیر ابھکت

☆ حمدیٹ روہیلا

☆ جہانگیر مخلص

ہک سوال ایں ذہن دیوچ دربا آیا وَدے
وال کیوں دل دے ایں شیشے وچ ڈسا آیا وَدے

احتراماً میں تیپی وستی دیوچ آندانمی
ایہ نہ آکھن لوک دیوانہ والا آیا وَدے

خیر ہے سنگل دا میں توں حال کیوں چُچھدا کھڑیں
ہک دفعہ آکھیا تاں ہم جو ہاوے ہا آیا وَدے

بعد مدت کہیں دا پھرہ ڈیکھتے احساس تھے
کہیں دے روپ اچ یار دھرتی تے خدا آیا وَدے

توں اکھیند میں جو حیاتی قید ہے لیکن میاں
ساکوں تاں ایں قید اندر وی مزا آیا وادے

دل کریں دے میں اوندے پیر میں کوں ونج تے چم گھنناں
جھیرڑا ہے ول وی میڈپے گھربے وفا آیا وادے

تیڈپے ایں لبھے دی تلخی توں میکوں لگدے غسیور
تیڈپے میڈپے درمیان اچ گھٹی پیا آیا وادے

درد جیلے دھمال پاتی ہے
مونجھ متھرے تے تلک لاتی ہے

خواب اکھ دی اچاڑ و سُتی و پچ
ڈُکھ دی تعبیر آسُنچاتی ہے

عشق پا جھوں ایہ زندگی ساری
بے مروٹ ہے بے براتی ہے

شیت ڈُکھ بارے آکھیا ہا گو تم
”ڈُکھ“ ہی انسان دی حیاتی ہے

میڈپے حالات پڑھ کے کیوں روندیں
ایہ تیڈا ڈکھ نی میڈا ذاتی ہے

اوندا جیونٹ حرام تھی گیا ہے
دل جڈاں کہیں کتھا ہیں لاتی ہے

توں گواہی ڈے ریت روہی دی
چاندٹی چندر دی حیاتی ہے

میکوں لیلی دا حال تھوں بھاندے
یار محبنوں میڈا جماعتی ہے

عشق غسیور حفظ ہے میکوں
بھانویں ایہ راز کاتھاتی ہے

”سوال“

توں تاں پھر دیوچ وی کیڑے کوں
میں سُٹیا ہے جو رزق ڈیندا ہستیں
رزق روزی دے ایں ونڈارے وچ
کوئی تفریق نی تیڈے سے انہیں
کوئی مومن تے بھانویں ہے کافر
تیڈے کیتے سمجھے برابر ہن
پرمیکوں بے نیاز مولا ڈس
سیدت میڈے داسیپ جمال سیتی
میڈے پالیں دارزق کن کیتی؟

کوئی تاں آجھی مسیت ہو وے

کوئی تاں آجھی مسیت ہو وے
جتھاں کے فرقے دی کالی کاتی
تے لوکیں دے من گھڑت مسالک
اتے مذاہب دی بو نہ آوے
جتھاں کوئی کھیں کوں نہ ستاوے
جتھاں کے انسان اپنے رب نال پہہ الاوے
کوئی تاں آجھی مسیت ہو وے

ہجروچ روز دے جانی جگارے کوں کر سکدے؟
تیڈے دیدار دے پا جھوں گزارے کوں کر سکدے؟

اینویں الزام کمزوریں تے کیوں لیںد میڈا سانول
ایہ پینڈے عشق دی منزل دے سارے کوں کر سکدے؟

اساں تاں زندگی اپنی تیڈی الفت توں ھے گھولی
تیڈے سانگے ایہو جتنی خسارے کوں کر سکدے؟

ایمکن نہیں تیکوں سانول اساں جیند میں بھلا چھوڑوں
تیڈے چک تے بھلا جیند میں وسارے کوں کر سکدے؟

کوئی کندھ پاروں پا جھاتی ہلیندے سے پاند چُنری دا
خبر کائنی ساکوں اتھجھے اشارے کون کرسپگدے؟

تیکوں ڈیکھن دی سک تھیوے تال دل کوں پہہ تے سمجھیںدول
بھلاکوہ طور تے تیڈپے نظارے کون کرسپگدے؟

میڈپے وچ حوصلہ کائی جو میں دیوار آڈیوال
تیڈپے ویڈھے دے ڈس باباونڈارے کون کرسپگدے؟

تیڈپا اسماں تے گھر ھے تے میں دھرتی دا ہاں واںی
ڈسادر یادے ڈوں کٹھے کنارے کون کرسپگدے؟

تیکوں غسیور جس اڈی حیاتی لوڑھ گھن ونج
تیڈپے کوہوں ایہ ساہ اپنے پیارے کون کرسپگدے؟

میں کنوں وعدہ نہ گھن سرکار میں تاں آوئے
کرمیڈ پیاں گا لہیں اُتے اِتابار میں تاں آوئے

زندگی جسیکر وفا کیتی تاں میڈا سانولا
وَل تیڈ پیاں جھوکاں اُتے ہوار میں تاں آوئے

تیڈپی ہے مرضی ملیں یانہ ملیں میکوں سجن
تیڈپے شہراچ زندگی بھر یار میں تاں آوئے

میں نہیں ملناتوں اونکوں آکھڑے ایہ آکھڑے
کرو دا لوکیں کوں لکھ انکار میں تاں آوئے

عشق دی معراج تے میں پُج گیا غستیور ہاں
راہ اُتے توں پُھل و چھایا خار میں تاں آوئے

قطعہ

ساری دنیادی ملامت میکوں نئیں ہرگز قبول
ایہ وی نئیں آہا جو توں چُپ چاپ آمیڈے کئے کئے
میں نہیں رانجھا جو جو گی بٹ کراہیں آنواں ملنٹ
بھ میکوں ملنٹ تیکوں تاں آپ آمیڈے کئے کئے

توں نہ آسیں تاں یکویں مونجھ دا موکھا تھیں
درد ظالم ہے تیڈپے ہجبر توں چوکھا تھیں

سر دی بازی میں تیڈپے ھلکم تے لاتی ہامی
نہ خبر ہئی جو تیڈپی ذات توں دوکھا تھیں

ہنپھ اونکوں روز منداونٹ دی ضرورت کانتی
میں اونکوں روز منیساں تاں او اوکھا تھیں

سُٹھ وفا عہد محبت کوں بھلاونٹ والا
ناں ہو سیں تاں سفر پیار دا سوکھا تھیں

بے تیڈپی مونجھ میڈپے مَن کوں مُسیندی رہ گئی
دل جیہاں شہروی ڈکھ دردوں کھوکھا تھی

میکوں ہک مست کھیں موڑتے آکھیا ہاسی
پیار تیکوں ایں زمانے تے انوکھا تھی

جیڑھا غیور میڈپے شعر لکاتے رکھ دے
اوندے ناویں میڈپی کلیات دا پوکھا تھی

نوال روان

سارا سال ہن لوک ستیندے
زخمی نال ہن ڈکھوی ڈیندے
سل دے بعد ولا ایہ لوکی
شبِ برات دی رات کوں آتے
آہن سوہنٹا معاف کراہے
جے گھنی غسلتی تھی جگنی ہووے
یا وَتْ گھنی ڈکھ پہنچا ہووے
سا کوں سوہنٹا معاف کروچا
تاں میں سوچھن پئے وینداں ہاں
سارا سال خداد دے سانمہیں
شاید اس کا تئیں ہوندے!

بے وسی

ایہو دستور ہے دنیا دا ہمیشہ کو لہوں
محبی تھی دید مبارک نہیں آکھی ویسندی
جیلے ڈپداں ہاں میں غسیور نمانے چہرے
میں کنوں عید مبارک نہیں آکھی ویسندی

سکھ

کب ہے یا عطا ہے سُدھ کائیں
شاعری کیا بلایا ہے سُدھ کائیں

ہک فقیر ہادعا میکوں ڈیندا
پوری تھی اودعا ہے؟ سُدھ کائیں

آپ تقسیم تھیاں تاں سوچے می
اوی تقسیم تھیا ہے؟ سُدھ کائیں

یوفانی نال ساڑا جھیرا ہے
باوفانی کیا بچیا ہے؟ سُدھ کائیں

او میڈا یار ہے یا دشمن ہے؟
اللہ جانے اوکیا ہے؟ سُدھ کائیں

بے یقینی دی انہا ڈیکھو
او میڈا ناخدا ہے ، سُدھ کائیں

ساکوں غسیور گوڑی دنیا وچ
ڈس کیندا آسرا ہے؟ سُدھ کائیں

او اسال توں ہولے ہولے بے خبر تھیں دا ودے
زندگی نکھڑن داسا کوں تیں توں ڈر تھیں دا ودے

سوہنٹا مرشد! سچ آلاتے وے جو عطا ہے عاشقی
ایہ عطا ہے یا خط ہے عشق پر تھیں دا ودے

ایہ وی سچ ہے میں پروکھا ک تھی ویندا کھائیں
ہک دعا ہے زندگی دا ایہ سفر تھیں دا ودے

”میر“ د انگوں عربتِ سادات وی ہے رُل گئی
کیا ڈسول ایں عشق وچ کیا کیا حشر تھیں دا ودے

سادے اُجڑن بعد ساکوں اج پیا او آکھ دے
پیار سا کوں نال تیڈے ہُن جگر تھیندا ودے

جان دا دمن اسا کوں ہُن ودالگدے عزیز
کُجھ تاں ہے اوندی محبت دا اثر تھیندا ودے

مو بخ پا ڳل کوں کڻ داتسیں وِداع کیتے غتیور
وَل کیوں ایہ دل تیڈا مو بخیں دا گھر تھیندا ودے

شکوہ کا تئی پر توں سانول ڈھیر کر یند اپیا ہستیں
نہ آونٹ دے توں اینویں ول پھیر کر یند اپیا ہستیں

تینڈی تا نگھاچ سا کوں لگدے بارش و سدی پئی ۽
و سدے میں نہہ اچ آونٹ والا دیر کر یند اپیا ہستیں

ایں پاسے سانول دی جھوک ۽ نہ کر پسید اڑاہیں
سا کوں لگبے توں کعبے ڏے پیر کر یند اپیا ہستیں

ہک ڈینھ توں پچھتھیں جیسہ ھی اچ چُپ کیتی پلیٹھیں
یار پر اتے لوکیں کوں سرتے شیر کر یند اپیا ہستیں

او کھے وقت اچ ساکوں سُکھتے خوشیاں بخشن والہ
ڈُکھ دی شارک ساڈے ہرتے سیر کریندا پیا ہستیں

اساں تاں غسیلورا زل توں تیڈے سے ہاں نہے
ساکوں وٹ توں کیندے کیتے زیر کریندا پیا ہستیں

نکی جندھے، جان کوں رو دھے نہ ڈے
رُل بگھے انسان کوں رو دھے نہ ڈے

ایہ نہ تھیوے مسروچے ایہ مونجھ توں
پیار دے سلطان کوں رو دھے نہ ڈے

دھڑکناں بے ربط و ت تھیند یاں و دین
دل دے ایں طوفان کوں رو دھے نہ ڈے

آس ھے، امید ھے جیں دے و دوں
زندگی امکان کوں رو دھے نہ ڈے

ایہ فقیر میں دی ہے دھرتی رسم کر
روہی، تھل، دامان کوں رو دھے نہ ڈے

قتل نہ کر زندگی جذبات دا
توں میڈپے وجدان کوں رو دھے نہ ڈے

ہنچھ سہیلی ہجبر دی غسیور ہے
اکھ دے ایں مہماں کوں رو دھے نہ ڈے

محبت

(ناراض نیناں دے ناں)

میڈپی جان محبت کیا شے ہے؟
کڈپی روح کوں راحت ڈیندی ہے
کڈپی ساہ کوں سک دے سفریں وچ
کر پاگل روک کھڑیندی ہے
کڈپی زندگی سوہنٹی لگدی ہے
کڈپی جیون اوكھا لگدا ہے
کھہپیں ولے وصل دے موسم وچ
کھڑھاڑ ہنا لے چس ڈیندیں

کہیں ویلے ہجرا ہسیندا ہے
پوہ پالے کالے لگدے ہن
کہیں ویلے یار دے چھرے وچ
خود رب دی ذات نظردی ہے
کہیں ویلے ول اول چھرے توں
دل گاہی پاگل ڈردی ہے
گھٹی سدھ نی یار محبت وچ
ایہ من دی وحشت کیا شئے ہے؟
میڈپی جان محبت کیا شئے ہے؟
narash نہ تھی میں پاگل تے
تیڈپے نازک جسم دے نال کوئی
کہیں غیر دی کہیں پر چھاتی کوں
میں ڈیکھ کے سہہ وی نتیں سپدا
تیڈپے با جھ میں رہ وی نتیں سپدا
تیڈپا ڈھول ریسا اپنی جاہ

کہیں ولیھے وقت اچ سوچیں توں
محبوب دے نال محبت وچ
ایہ لاڈ شکایت کیا شئے ہے ؟
میڈپی جان محبت کیا شئے ہے ؟
میڈپی جان محبت کیا شئے ہے ؟

اوندی چُزی چمکی میل دیوچ جیندی ویل جہان ہکییندا گئے
اوندی سِک دے سوہنے رنگیں وچ ساڑے دل دا پاند رنگییندا گئے
اونکوں ونجٹن دی چیٹ ہئی تھوں ساڑا من مونجھ توں میلا تھییندا گئے
ساڑا دل پاگل غسیور جو ہا اوندی چُنری نال گھلییندا گئے

دل دا گھنی حال او نکوں آپ میں ڈیساں کا تنساں
پنجھ گھدا یار تاں گھنی ڳالھ لکیساں کا تنساں

وصل ممکن ہے تاں حاضر ہے حیاتی میڈپی
ہجر دی ڳالھ کر لیسے تاں اکھیساں کا تنساں

میں محبت کوں ننئیں آزمائش بٹاولٹ چھمندا
بے کوئی چھوڑ کے ویسی میں سڈیساں کا تنساں

عشق دارو گ اور یا ہے سمجھداں میں وی
تھوں تیڈپی مو بخ کوں مو نڈھلیں تے کھڈپیساں کا تنساں

ڳالهه ڏوڻوک هے رُسدا ہئیں تاں رُس ونج پیشک
توں نہ آسیں تاں میں گھٹی عید منیساں کا تناں

بے او آسے تاں اکھیساں نہ جو کیویں آئیں توں
بے او ویسے تاں اونکوں ونج کے رُکیساں کا تناں

میں ایں جدت کوں وی غَسیور منیساں بھانویں
پر بُزرگیں دی کوئی رِیت بُھلیساں کا تناں

دھرتی چایا جشن منیسوں انشاء اللہ
آپاں وی ہُنٹ عید کریسوں انشاء اللہ

اپنا کلھر ساڈیاں نسلائ آپ ہند لیں
اسال پیت پریت بچیسوں انشاء اللہ

خوشیاں میلے، جا پگے جھمرال ساڈے ہوں
اسال سب ارمان ملکیسوں انشاء اللہ

اسال پاندھی چج سفریں دے دھرتی اُتے
چج دے سو ہنٹے سیدپ کڈھیسوں انشاء اللہ

بُر دھرتی دی و میل گھولیسوں ڈیکھیں ہک ڈینخ
ماء دھرتی دا قرض لھیسوں انشاء اللہ

جیکوں سا ڈیاں کئی نسلام پہہ یاد کریں
او غزال او گیت ^{لکھیسوں} انشاء اللہ

دھرتی و اس غستیور بخاری جیلے جا گئے
اساں جاہ جاہ جھمرالاں پیسوں انشاء اللہ

حال پُچھ نہ جو کیوں وقت سمجھیندا رہ گیاں
بس تیڈپی مونجھ کوں موںڈھلیں تے کھٹپیندا رہ گیاں

اج میڈا پیار اونکوں بار نظردا پیا ہے
چُم تے اکھیں تے جیندے درد رکھیندا رہ گیاں

وَتْ تیڈپی مونجھ میڈپے نال تماشہ کیتے
رات ساری میں تیڈپے خواب سمجھیندا رہ گیاں

جان میڈپی او تیڈپی سوچ توں ودھھے شاطر
تیکوں کئی دار ایہا گالہ اکھیندا رہ گیاں

توں بے نھڑیوں تاں میڈپ اوقت گزر سے کیوں
تیڈپے بارے میں ایہا گالھ سوچیندارہ گیاں

عین ممکن ہے سڈپے ڈیکھتے شاید میکوں
اوندی چوکھٹ تے میں ایہ سوچ کے ویندارہ گیاں

اوہو غستیور میڈپی غرض رکھیندا کاتنی
میں ہنجوں نال جیندے پسیر دھویندارہ گیاں

نال کا وڑ دے الیند میں خیر ہے؟
کیوں وَدَاجْهِیْرَ دے کر یند میں خیر ہے؟

میں کنوں کسی رہا گناہ ہے تھی گیا
ہتھ پیاراہ وچ چھوڑ یند میں خیر ہے؟

موخحدے مج تے پرو کے سال توں
ستیں وَدَاجْمِراں کھٹپٹ یند میں خیر ہے؟

کیوں محبت کوں کراں مشروط میں
یار ایہ کیا پیا اکھیند میں خیر ہے؟

روز جوشامی نکلدا ہستیں گھروں
واپسی ہہوں دیر لییند میں خیر ہے؟

حالی وی شک ہتی اساد پے پیارتے
ونگ پیا ہتھ تے بھننید میں خیر ہے؟

پیاردی چُنڑی کوں لسیراں ڈیکھتے
درد کیوں بلیٹھا لکھنید میں خیر ہے؟

میں کٹاں آکھیے جو میں منصور ہاں
میکوں کیوں سوی چڑھنید میں خیر ہے؟

کل تیکوں غسیور میں بھانٹا نہی
اج میکوں کتھ لیوں گولییند میں خیر ہے؟

اوندی افت دا کھیں وچ جے کھل پانواں نہ ہا
زندگی بھر میں نہ ساونڈ دی قسم چانواں نہ ہا

دل دی ضد من تے محبت کر کھڑاں ڈو چھی دفعہ
ہُن سوچینداں یاراں غلطی کوں دھرا نواں نہ ہا

تیکوں ہن اتلے رُدھیئے عمل بے ہوندا مسیکوں
دل کٹا ہیں وی نال تیڈے سے سانوا لانواں نہ ہا

بے خبر ہوندی اوں میڈے نال ایہ کرنے سلوک
مر و نجاں ہابے وفادے شہروچ آنواں نہ ہا

روز دے رُس کے منجھنِ دا قصہ تھیند اختم
پہلی واری جے رُسیے سانول کوں آلو انوال نہ ہا

اوني آیا تاں میکوں احساس ایہ تھیوں لگے
ویندیں واری اوں کنوں میں یار مُکلانوال نہ ہا

بس ایہوڑ کھے جو بھریے شہردے میلے دیوچ
توں میڈا ہتھ نہ چھڑ پیندا میں وی پچھتا نوال نہ ہا

دل دے اوں کھوٹے تے گند رے بے وفارنگساز توں
پیار دی چُنی دے چارے پاندرنگوانوال نہ ہا

لگ بھتی ہے جس میں ویلے میڈپی حیاتی داء آتے
ہُن اکھیندے میں تیکوں غسیور ازمانوال نہ ہا

میں آزمائش دے پنڈھ توں ڈرداں
 بے قرب توں آزمائشاد دے سو اچا بخشیں
 تاں بخش ڈے توں
 تاں توں جئیں سانگے جگپ ایہ خلقی
 اوں پاک ہستی دا واسطہ ہئی
 توں میڈپی تقدیر کوں بدل ڈے
 جوا بھجی تقدیر میں کنوں سوہننا نئیں لکھیندی

اساں واہی بھڑتھئے شہر میں دے جیرھے نسلیں نال تباہ تھی گئے
جیرھے خود غرضی دے خیبے وچ چُپ رہ رہ آپ فناہ تھی گئے

سادی گالھتے بے اتابار نوھی تاریخ کوں چاتے پڑھ سپکد میں
جیرھی قوم آلاوٹ چھوڑ ڈتا اوں قوم دے سیت سیاہ تھی گئے

جنھاں مااء دھرتی دے بوچھن کوں ونج غیر دے ہتھیں ویچیا ھے
اوھے دیس دے دشمن دھرتی چئے ساڈے سر تے وقت دے شاہ تھی گئے

اساں اپنے سر توں ڈھلدی ہوئی جڈاں چھاں کوں شرارچ ڈھالیا تاں
کڈپی و سے وچ ہے ہے پئے بھئی کڈپی مخفل وچ واہ واہ تھی گئے

جپڑاں کہیں سردار پڑھائی ساکوں بہر آدستار غلامی دی
اساں اپنی منزل روں کھڑے اساں راہ کو لہوں بے راہ تھی گچے

جنھاں سچ دیاں قسماب چاتیاں ہن جنھاں بہر تے کفناں پاتیاں ہن
اوہ ہے دھرتی چتے سچ سفریں دے افسوس ہے بے پرواہ تھی گچے

تینیڈے سے شہر توں واقف نہ ہا سے تھوں ایہ غسیور خط تھی ہے
اساں سچ آلوانیسے معاف کریں ساڈے کو لہوں یار گناہ تھی گچے

تالگھ

متال او مل پو وے راہ وچ
ایہو گجھ سوچ تے اکشہر
میں راتیں کوں او ندے شہر اچ
اوندی خاطر نکل آندال
آنھاں جبائیں تے آہہندال
جھاں اپنی حیاتی دے
اساں گجھ پل گزارئیے ہن
مگر او شخص ننتیں ملدا
ایہو معمول کتی سالیں توں ہے میدا
میکوں عالم ۽ اوں ننتیں ملنا
و لا وی دل میدا اکشہر
ایہ راتیں کوں نکل آندے
اوندے رستے تے آہہندے

ایہ گلہ تینیں یاد پیا تیکوں ڈیوندال سانوا
رنج نہ تھیوں مونجھ دادل تے نہ کھی چھالا رکھیں
تینیں میدپے سردی قسم کھاتے ایہو آکھیا تاں ہا
ایں دفعہ میں لازمی آسائیں میدپا بھالا رکھیں

سکھ

پہلے ظلم و ستم دے سا نمہیں ایں بس کوں سولی تے دھرنا پوندے
تاں وال ایں دھرتی تے زندگی دے عظیم سمجھ کوں ابھرنا پوندے

جتھاں کے اُنس و وفادی دولت کوں نفترتاں دے رواج ننگلیں
اُتحاں کے ہر ہک شریف زادے کوں ہر گھنینے توں ڈرنا پوندے

ازل توں ہک گالہ آندی پئی جو جیڑھا سچ دے علم کوں چیندے
تاں اونکوں سچ دے سفیر و انگوں قیامتیں توں گزرنا پوندے

ایہ عشق دنیا تے آخرت وچ ہمیشہ کیتے امر کریںدے
مگر ایندے کیتے جگپ دے اندر مرن کنوں پہلے مرننا پوندے

اوں آکھیا ہا جو اُداس نہ تھی ملٹن دا ویلا ضرور آسے
اوں وقت دے انتظار کیتے ساکوں روزانہ سنورٹنا پوندے

ایں عشق دی کر بلا دے اندر نہ کامیابی نہ جیت ہے گئی
اوندی طلب کاروبار کائیں ایں کھیڈ پوج صرف ہرٹنا پوندے

ساکوں غسیور کر بلا توں ایہو ملیا ہے سبق ہمیشاں
جو سچ دے رستے تے سچے لوکیں کوں سرا یہ قربان کرٹنا پوندے

دوستاں نے دوستی دا گھنی صلہ کیا ڈیونے
جو گزر چھتی سو گزر بجھتی ہٹن گلہ کیا ڈیونے

یاد رکھ رسمائ تے ریتاں تھی گیاں تبدیل ہن
تنیں پڑاں دو روچ رہ کے بھلا کیا ڈیونے؟

سانوا تقسیم تھے انسان دا آڈر نہ کر
خاک تے پیٹھے مسافرنے بھلا کیا ڈیونے

نہ کریں پیا کہیں دے کوڑے پیار تے توں آسرا
ریت دی کندھی نے کہیں کوں آسرا کیا ڈیونے؟

ہٹن دعا یا بد دعا کہیں شے دے وی قابل نسے
رُل گیاں کوں کہیں بھلا غیور شا کیا ڈیونے

”یوم مزدور“

آپ قاتل تے آپ ہے منصف
ڈیکھ کیوں او رُخ وٹیندا پئے
قتل مزدور دا او کرتے وی
ول وی مزدور ڈے منیندا پئے

سکھ

سوجھل دھرتی واس دے ناں

بھانویں ہو سن سانگاں تے بسر ول وی ندا تیں ڈیوٹین
مو بخھا نتھی جگپ تے اسال حق دیاں صدائیں ڈیوٹین

نفترت دی کو جھی ریت ہٹن ملکے توں ڈیکھیں لازمی
دھرتی دے بسر تے انس دیاں تیں میں ردائیں ڈیوٹین

روہی تے تھسل دامان کوں لٹیا ہے جستیں وی چاٹن تے
اسال اوں ظالم شخص کوں ہک ڈینھ سزا تیں ڈیوٹین

جیوٹ دا گر سکھ لاؤ نے دھرتی دے ہر محکوم کوں
جیوٹ کیتے نسلیں کوں ہنٹ نویاں ادائیں ڈیوٹین

کوڑی انا نی ڈیکھئی منزل تے پچھٹ واسطے
حالي وی گھجھ قدر بانیاں سا کوں کتھائیں ڈیوٹین

سچھر ہستیں ونڈپیسوں سو جھلا غسیور ہر و بے دیونچ
آون والیاں نسلام سا کوں ڈیکھیں دعا تیں ڈیوٹین

درد کرنہ شمار توں وی میاں
جیویں نبھدی گزار توں وی میاں

حال ساڑے تے چھوڑ ڈے ساکوں
خود کوں ونج تے سُدھار توں وی میاں

بے اونکوں اعتبار نہیں رہ گیا
چھوڑ ڈے اعتبار توں وی میاں

زندگی دا سفر اویڑا ہے
حوالے کوں نہ ہار توں وی میاں

ایہو دستور ہیوی دنیا دا
جیرھاویندے و سارتوں وی میاں

وقت اوکھا ہے آگئے تھیں تے
اپنے دشمن نتارتول وی میاں

بے تھیں غسیور بڑ کرائیں جلیں
تھیں اوتھیں خوارتوں وی میاں

بلھے شاہ دی نگری

قصور نگری دے بادشاہ دے
حضور حاضر تھیاں تاں من دیاں
اویمیلیاں مو نجھاں
میڈپیاں اکھیں دے اُداس ویڑھ توں پھر آگئن
میں اپنیاں پلکاں تے
سنگر تئے تاریں کوں ونج کراہیں جو پیش کیتے
تاں ول ”قصوری فقیر“ کھل پئے
اویکوں مل پئے

میں کجھ آلاوٹ پیاں تاں آکھیں
 میکوں خبر ہے
 اُداس نتھی
 توں آزمائش دا شہر ٹپ آئیں
 توں سِک دے میلے کوں ہُن سُسیں
 تے پوری چس نال
 توں حیاتی کوں رنج ہند یں

جیویں جو سا نول گلاب دا پہل محبتیں دی مثال رہ گئے
اوونویں کلہبیپا ہمیشہ ساڑی حیاتی دے نال نال رہ گئے

اساں تاں سچ دے پیامبر ہتھیں تے ہک تسلسل ہستیں کر بلا دا
اساڑا نال ایں جہان دیوچ ہمیشہ توں بے مثال رہ گئے

خبرنی ”گُن“ آکھ کن گپیا ہستیں نہ کوئی آلا ہے نہ کوئی ولدا
ایں فتنہ پرورد ماغ دیوچ خبرنی ایہ کیوں سوال رہ گئے؟

بھانویں جو شاعر دے فن کوں فاقہ فقیر کیتے ظہیر کیتے
وَلَا وَيَ شاعر دی شاعری وچ ایه قصہ هجرو وصال رہ گئے

حُسینؑ حق توں لٹا تے سب کجھ عظیم تے سر بلند تھی گئے
یزید مکروہ فریب فتنہ تے کوڑ دی کوڑی چال رہ گئے

زمانے دی بیوفائی تے خود غرضی میڈا اچن اچ دی گالھ کائیں
ہمیشہ توں ایں جہاں دیوچ خلوص الفت دا کال رہ گئے

تیڈیاں ڈتیاں ہویاں سب نشانیاں مسافری وچ ونجیج گیاں ہن
تے ہنٹن تیڈی چھیکڑی نشانی اسال کئے ہک رومال رہ گئے

نزع دے نیزے تے نازیں سودھی اساڈی وستی ونڈ تج گئی اے
اوچیندا انال ہک عظیم دو راج اساڈی دھر کن دے نال رہ گئے

اساڈا اغسیورا میں جہاں اچ نہ مان ہے نہ سُنچاٹ رہ گئی
نہ یار ہنٹ او جمال رہ گئے تے نہ او جبا و حبلاں رہ گئے

دل جو بھولا ہے کیا بھلا آکھاں
جگہ منیندا نی جو پیا آکھاں

تیڈے نال تے دھماں پیسندی ہے
موخچھ گلھی بلا کوں کیا آکھاں

کوئی غلطی ہے معاف کر ڈیو
حکم ہووے تاں میں والا آکھاں

ہوئی توئین ایہ محبت دی
میں تھا کوں بے وفا آکھاں

ہجر اوقات تیں پُچاڑ ڈیندے
آجھی نعمت کوں کیوں سزا آکھاں

کتلے چہرے اُداس تھی ویندن
میں جیلے تیکوں دلبا آکھاں

پیار غسیور کیوں لگبیندا پسیں
توں اکھبیند میں یا میں ڈبا، آکھاں

جناب واعظ

جناب واعظ کتھا میں نفرت نصاب ہووے تاں گالھ ٹورو
یا ایندا گھنی مسترد حوالہ جناب ہووے تاں گالھ ٹورو

ضرور تاں دے ضعیف عقدے اسال تے کھولن دی نتھیں ضرورت
امن دادنیا دیوچ عقیدہ خراب ہووے تاں گالھ ٹورو

ساکوں ڈکھاؤ ہاں کتھاں لکھیا ہے جو اینویں انسان مار ڈیو
گھنی آیجھی نفرت بھری جہان اچ کتاب ہووے تاں گالھ ٹورو

سمجھنی آندی جو حق تے باطل کیویں ہنگی صفت دیوچ کھڑیں دو
حُسین مولا چیہاں کوئی ماہتاب ہووے تاں گالھ ٹورو

ازل کنوں حق پرست لوکیں دی زندگی ہک مثال رہی اے
مثالی لوکیں دی زندگانی سراب ہووے تاں گالھ ٹورو

نویں نسل دے سُچاک سمجھ دیاں اشاك لاثاں سوال پچھد ہین
نویں نسلام دا آپ ڈے گھمی جواب ہووے تاں گالھ ٹورو

منافقین کوں صدقتیں دا امین میں کیوں آ کھسپگداں
کتھا میں کریں ہمہ دا گھماٹا پوٹا گلاب ہووے تاں گالھ ٹورو

کہیں وی غیور بے زباں دے ملوک بھولے نمانے دل کوں
کہیں وی مذہب دیونچ ڈھکھاونٹ ثواب ہووے تاں گالھ ٹورو

بے محبت کوں او نبھا سپگدا
میں کھڈا ہیں نہ کر گلہ سپگدا

سانولا خواب و انگیں میں تیکوں
اپنیاں اکھیں دیوچ لُکا سپگدا

مَنْ گھنَا هَا مِنْ درد کوں دارو
درد ڈُکھ دا بے تھی دوا سپگدا

جیندی وحشت توں دل میڈا اپر دے
میں او تصویر نتھیں بُٹا سپگدا

ڈُ کھ دا احساس مدر گیا ہوندا
گزریا ویلھا بے گھنی والا سپدا

ایں دفعہ وی بغیر میں تیڈپے
یار ایہ عید نئیں منا سپدا

جان میں تیڈپے پیار دی مہندی
اپنیں ہتھیں تے آپ لا سپدا

عشق ہوند انصاب وچ شامل
ایندے بارے بے گھنی ڈسپدا

کاش غیور میں تیڈپے سامنیں
جیو میں چھنداں اونویں آلا سپدا

تیکوں میڈپی قسم ہک دفعہ آپیا

یاد ہو سے تیکوں میڈپ و پہلی دفعہ
وَسَدِی بارش دیوچ یار آیا ہانویں

اج وی اونویں خماری ہے موسم دیوچ
یار بھوں بے قراری ہے موسم دیوچ

تحی سکے تاں توں احسان کر چا اونویں
ہک دفعہ وَل میڈپی جان کر چا اونویں

ہُنٹ تاں سارے بہانے بھلا آپیا
تیکوں میڈپی قسم ہک دفعہ آپیا

موخھ

اللہ چاٹے جو موخھ کیوں ساکوں
توں نی ملدا تاں ڈھیر لگدی ھے
موخھ دا جود فاع کریںدا پسیں
موخھ تیڈپی ملیئر لگدی ھے؟

دل تیڈے سے پا جھ کوئی گالہ سوچیندا کاتتی
ڈکھ ایہو ہے جو میڈا ساتھ ایہ ڈیںدا کاتتی

توں نی آندا تاں کوئی گالہ نی ، اوکھا نہ تھی
میں تاں کتی سال کنوں عید منیںدا کاتتی

بے حسی ڈیکھتے انسان دی روٹ آندے
حق کھاتے وی ہے گنگدام الیںدا کاتتی

اونویں بھر پور محبت دے بھیجیندے میسج
جیلے ملدا ہاں تاں اظہار کریںدا کاتتی

درد بے کھیں کوں سُٹیسیں تاں تماشہ پلٹی
میں زمانے کوں تھوں زخم ڈکھیندا کاتنی

اکھیں نیو یاں چاکرے ڈیکھتے شاید میں کوں
میں اوندے شہر ایہ ووج کے ویندا کاتنی

عشق غَسِیر فقیر میں دا ھے مذہب ایجھا
جیرھا انان دی عظمت کوں گھٹیندا کاتنی

عشق دی ابتداء ڈکھیجے ہا
حسن دی انہا ڈکھیجے ہا

ڈیکھ کے جیکوں طور تھئے سرمه
او تجھلی ہے کیا ڈکھیجے ہا

پارسابن تے کیا ملیے ساکوں
پنڈ ملامت دی چا ڈکھیجے ہا

روز آہدوں نھڑتے مسر ویسوں
سانوا ! تھی جُدا ڈکھیجے ہا

چھوٹے لا وانگے پا کرائیں فالاں
کون ہے بے وفا ڈکھجے ہا

بھانویں او ندا قصور ہے ول وی
بے منیندے منا ڈکھجے ہا

او نکوں غسیور بھل نہیں سپدا
ول وی آہدے بھلا ڈکھجے ہا

حاجی صاحب

انج او آٹھویں حج دے سانگے
اپنے کاغذ ڈے آیا ہے
بھانویں ہک ہمسایہ اوندا
فتنے کٹ تے پالیں سودھا
خود گشی دی پھائی چڑھ گئے
بھانویں اوں جاتیداد دے ڈرتوں
دھمی اپنی کوں نی پرنایا
بھینٹ دا حق وی کھادی پیٹھے
وں وی آہے
سوہنے میکوں کتنے واری
اپنے در تے سڈوایا ہے
کوئی تاں حق دی گالھ ڈساوے
حاجی صاحب کوں کوئی سمجھاوے

پوہدی چاندی

کیوں گزری ہے کل رات نہ حال پُچھ
وقت ہا جو میڈپے زخم سیندار یہے
ہنخھ دی تسبیح کریندار یہاں رات بھر
بھر ہا جو میڈپا خون پیندار یہے
میں تیڈپی مونجھ توں ڈھیر مغموم ہم
تیڈپا غم ہامیڈپے نال جیدار یہے
چندردی چاندی رات جوبن تے ہئی
تنڈکرہ تیڈپا جستیں نال تھیندار یہے
مونجھی مونجھی ہے تیڈپی نگاہ سانولا
تھی تے بے حال آیا و دیں خیر ہے؟
چاندی پوہدی پُچھدی رہی میں کنوں
کلہیں ایں سال آیا و دیں خیر ہے؟

عشق دے اتبار کوں میلا نہ کر
دل جہیں دربار کوں میلا نہ کر

آپنے قد کوں ودھاونٹ واسطے
توں میڈپے کردار کوں میلا نہ کر

نی منیندا او تیڈپی کہیں گالھ کوں
خواخواہ دستار کوں میلا نہ کر

ہک ملنٹ دا پل ہے بس پل دی خوشی
توں طلب دی تار کوں میلا نہ کر

چھوڑ ڈے واعظ کوں اوں دے حال تے
آپنی گفتار کوں مَیلا نہ کر

ایہ نشانی دی ہے میڈ پے خان دی
نہ ڈی سینگی ہار کوں مَیلا نہ کر

لکھ قصیدے نہ کہیں فرعون دے
آپنے اشعار کوں مَیلا نہ کر

توں اوں دے چہرے ڈیں ول ول نتک
چند ردے سے چمکار کوں مَیلا نہ کر

کہیں دی خاطر خاک تے پہہ کے غنیوار
آپنے معیار کوں مَیلا نہ کر

گھنی خرنی میکوں اونکوں کیا تھی گئے جیویں سانوں الیندے ڈسانواں کیویں؟
میں جیر حال خود کوں سٹنا سپگد انہیں حال او دوستیں کوں سٹنا نواں کیویں؟

مو بخہ مہمان ہے جئیں ڈیہڑے دی تھی ساہ وی گھندال تاں بھاہ وانگوں سیک آندا ہے
میڈ پے اندر پلیا مو بخہ دا مجھ کھڑے عشق دی بھاہ ہے اینکوں بُجھانا نواں کیویں؟

میں توں بھل تھی ہے اوں توں رُٹھا ہاں ذری اوں میکوں ہے منایا تے خود رس پئے
میں اوں دے رس وحشی تے پریشان ہاں ہُٹ ریسے ڈھول کوں میں مناواں کیویں؟

جیندے مُسکارتے زندگی ساہ گھنے جیندے ڈسکارتے جیندے جی مسودنجاں
اتیکھے محبوب انسان دے پیار کوں میں ڈسودوستو جو بھلا نواں کیویں؟

اوجڈاں وی رہے میں منا تے ونج اونکوں اوندی رسوائی برداش کیتی نہی
جیندی میکوں انا ہے عزیز ایتلی اونکوں سچ کوڑھڑتے آلانواں کیوں؟

اکھ دے شہر اچ قیامت ہے ایس قائم تھی ہنچھ داڑھینھ رات ماتم ہے رخارتے
دنیا ہے ڈیکھ کھلدی میڈےے حال کوں میں بھرم زندگی دا بچانواں کیوں؟

اوندے رخ تے سچے میکوں تل دی قسم میں خطا جاٹ بُجھ کے کوئی نی کیتی
وَل وی او میں اُتے تھیا خفابیٹھا ہے اوندی ناراضگی کوں ونجانواں کیوں؟

عشق غیور مرشد کنوں ہسم منگیانہ خبر تھی جو ایہ بھاہ دا مجھ ہو وُنے
میں ایں رستے کنوں تنگ ایں تھی گیاں ہُنٹ سوچینداں جودا من بچانواں کیوں؟

روہی تھل ساڑے کیتے جند جان ہے
زندگی ساڑی ساڑا دامان ہے

چاڑھ ڈیو سولی تے حق آکھے جیڑھا
وقت دے حاکم دا ایہ فرمان ہے

بُکھ دا ڈکھ وی ہک قیامت ہے سجن
ایں کنوں تاں مسروخن آسان ہے

دھرتی چایا اونویں تاں ڈکھ ڈھیر ہن
تیڈپی چپ چندرائی دا ہوں ارمان ہے

تیڈا کوئی یار نہیں دھرتی اتے
بھانویں گھنی سردار ہے یاخان ہے

چج دے رستے کوں اسال چھوڑوں کیوں
ایہو رستہ تاں ساڑی پہچان ہے

گھنی ساکوں غتیور سمجھاوے ہا جو
کیوں ساڑی حالت تے جگپ حیران ہے

تئیں کیتے سا نولا گوپا مونجھا کھڑے

(ستیں ملک عبدالرازاق راقم چڑدے نانویں)

توں جو آئتیں سلکیا گوپا مونجھا کھڑے
تئیں کیتے سا نولا گوپا مونجھا کھڑے

بیر سوہنٹی کوں اگواڑ توں جو ہٹاتی
ایں جدائی تے تیڈا گوپا مونجھا کھڑے

بعد مدت دے کہیں آتے میں توں پُچھیے
کیا وجہ ہے بھلا گوپا مونجھا کھڑے

چیریاں چُپ ہن کڈن دا آلا نئیں سُٹیا
کیا ہئیں تھی گیا گوپا منجھا کھڑے

دِل کوں غیورا یہ وہم ویڑھی وَدے
سال تھی گتے والا گوپا منجھا کھڑے

دل ھے مونجھاتے بھول بے زار ہستیں
تیڈے بے باجھوں سانوالا بے کار ہستیں

ہٹل ملٹن تے نہ ملٹن دا فیصلہ
تیڈی مرضی تے چھوڑ یندے سے یار ہستیں

مختصر اتنا تعارف ھے ساڑا
اک جہیں وستی دے پر دار ہستیں

قیس تے فرہاد دے وانگوں اسال
عشق دی دنیا دا ہک شہکار ہستیں

سنگدلي جيکيوں وراشت وج ملي
اساں اوں محبوب دے دلدار ہستیں

مرد گھے احساس جتھ انان دا
اساں آیجھے دور دے فنا رہستیں

ایہ سمجھ غسیور نتیں آندی پئی
تیڈپے نو کر ہستیں یا سئیں سردار ہستیں

گوتم بُدھ دے نانویں

(برماں انسانوں تے تھیوں ڈالے ظلم دے تااظراج)

گوتم سنتیاں!

صد یاں پہلے تین آکھیا ہا

دنیا ڈکھئ

ڈکھ اچ سُکھئ

خود کوں گولٹ

سک کوں روٹن

ایہ وی بھوگ پئ

سارا روگ پئ

گوتم ستیاں!

تئیں انسان کوں ظلم توں روکیے
امن دی گالھ وی تئیں کیتی ہے
پر اج صدیاں بعد ایں بھوئیں تے
تئیڈاں چم چاون ڈالے
انساناں کوں قتل کریندناں
جیکر کہیں جاہ ہونو میں سا کوں
اتنی ولدی لازم ڈیویں
”برما“ وچ کیوں ظلم رواھے
بدھمت قوم کوں کیا تھی گیا ہے؟؟؟؟؟

میں کنوں ڈس جددا او کیوں تھیسے؟
یار ہے بے وفا او کیوں تھیسے؟

میں جڈاں ہاں پیا تاں ول آخر
غیرہ تھدی حنا او کیوں تھیسے؟

جیکیوں ہے لوڑ دنیا داری دی
عشق و رچ ڈس فنا او کیوں تھیسے؟

کیا خط تھتی ہے میں کنوں آخر
کیا وجہ ہے خفا او کیوں تھیسے؟

حسن ھے چاندی جیندے ملکھ دی
مونجھ دی گھتی ردا او کیوں تھیسے؟

جیرھا غیور ذوق نہیں رکھدا
شاعری تے فدا او کیوں تھیسے؟

پُچھ نہ میں کوہوں میڈی ذات دے اوکھے ویلے
بس گزر گان مفادات دے اوکھے ویلے

تے میں کنوں جان اونویں پل وی گزر سے کا تناں
میں گزارین جیویں فنکرات دے اوکھے ویلے

خون دے نال کیویں خط کوں لکھیندے ہا سے
کیویں ہوندے ہن او جذبات دے اوکھے ویلے

تیڈی تصور نظر آئی ہے تاں اکھیں وچوں
وَت نسر آئن ملاقات دے اوکھے ویلے

ہن میڈپے یاروی یوسف دے بھر انویں وانگوں
چھوڑ ویسن میکوں صدمات دے اوکھے ویلے

میکوں اوں شخص کنوں اج وی شکایت کائی
مہنے ڈیندا ہا جو اوقات دے اوکھے ویلے

پہلی واری کیویں احساس جتاون ٹانگے
میں ڈو آیا ہا او برات دے اوکھے ویلے

شیت غسیور میکوں موت وی ڈیندی مُہلت
بے اونگھ آوے ہا سکرات دے اوکھے ویلے

ملاقات

توں ملیا ہئیں تاں میں سارے ڈکھ بھل گیاں
میکوں ہٹ یاد نہیں مونجھ کیا ہوندی ہے
تیڈیاں پپلیاں تے دھریے کھل دی قسم
میڈیے ہوٹیں تے بس ایہ دعا ہوندی ہے
سارے سکھ تیڈے حصے دیوچ آونجن
شالا ڈکھیں دی تیکوں خبر نہ لے
تیڈے پڑھ رے اتے کھل سلامت رہے
تیکوں غتیور کھیں دی نظر نہ لے

پرمیڈ ادل پیا آہدے جو اج آکھاں چا
 میکوں محبور کر بے دھڑک گپتیں پیا
 توں محبت دی اج رتی چُنی آتے
 میڈی سک دے ستاریں کوں ٹک گپتیں پیا
 پیا ملکھ دے حسین کالے تل نال اج
 میڈے مجبور نیں اال دی چاچس گھدی
 سانوا شالا تتنی ہوا نہ لگی
 دل کوں پہلی ملاقات وچ گھس گھدی

تیکوں ملنٹ کو ہوں یار پہلے تینڈپے طرفدار ہا سے کائناں
توں جیویں من وچ قیام کر گئیں اینویں طلبگار ہا سے کائناں

توں جیلے یوسف دے وانگ مصر اچ و کایوں آٹیاں دے مُل تال ڈکھیا
جو سر کوں نذرانہ ڈیونٹ آ لے اسال خردیدار ہا سے کائناں

او شخص جیرھا کڈا ایں اسا کوں ہا کھہا اک پل وی نہ کریندا
اینویں وسر گھنے جیویں کڈا ایں اسال اوندے یار ہا سے کائناں

اونویں تاں انسان ہئیں اسال وچ ہزار ہن عیب ول وی سوہنٹا
جہان جتنی اساکوں آکھیے اتی گناہ گار ہاسے کائیں اسال

اسال حیاتی دے کھیں گھپ کوں لکاتے قد کوں نسے ودھایا
تھوں زمانے کوں راس نتیں آئے اسال ریا کار ہاسے کائیں اسال

اوندی جفا دا غسیور ڈکھنیں جو اوندیاں مجبوریاں وی ستے ہن
اساکوں خود توں ایہو گلہ ہے اسال وفادار ہاسے کائیں اسال

اونکوں اپنਾ سفر نظردا ہا
میکوں نھر ڈن دا ڈر نظردا ہا

اونکوں مُرخصت کریندا ہم جیلے
ہنجھ دا پیپلیں تے شر نظردا ہا

اج ایہ میٹی دادھڑ کڈا ہیں ساڑا
اچاؤستی دا گھر نظردا ہا

ستیاں تیڈے بغير کل ساکوں
شہر دا شہر بر نظردا ہا

کیویں درویش ہک مجت وچ
دنیا توں بے خبر نظردا ہا

بے شہاگن ایں ہجر دی رُت اچ
ہنجھ دا موتی پتھر نظردا ہا

راس غسیور ساکوں نہ آسے
زندگی دا بھنور نظردا ہا

ہے جیندے ہتھیں دامیل چانٹ اول سوہنٹی ہستی کوں ڈیکھنا ہے
اونکوں ملنٹ دا ہے ایہ بہانہ جو اسال وستی کوں ڈیکھنا ہے

سُنئے جو اوندی نگاہ دے اندر کوئی ژلخانی تھاردی پئی
اوکیجھا یوسف ہے اسال اوندی حُسن پرستی کوں ڈیکھنا ہے

اسال ہنسیں دیوانے جیندی اکھ دے اول چن کوں ڈیکھنٹ دے بعد سوچو
جو کتنیں ایں شہر اچ والا محبت مہانگی سستی کوں ڈیکھنا ہے

حسین دنیادی ہر نگاہ کوں ایں روح دے ویڑھے دیوچ وسا کے
جنابِ درویش دی نگاہ وچ صنم پرستی کوں ڈیکھنا ہے

کیجھی ہے جیندے اندر دھماں کھیپنے تے دل کریندے
اور مز ہے جیندے اسال اوں بھر پور مست مستی اتے استی کوں ڈیکھنا ہے

اوں چنبلی دے چٹے پیریں دی چاندی کوں غسیور چم تے
اسال پھر ند فقیر لوکیں ایں من دی مستی کوں ڈیکھنا ہے

چتاوی

تیڈے شہر دی مٹی چم تے
واپس ویندے پئے ہمیں
ولدے پھیری ویلھا ہونویں
ساکوں منہ ڈکھلانویں
ستیاں پسیر چمانویں

عید

تیڈپی جسیں دیلے دید تھی ویسے
خوش طبیعت مزید تھی ویسے
چند رڑس پیوں تاں ایں دفعہ ساڑی
عید توں پہلے عید تھی ویسے

سکھ

جڈاں او اپنا لطیف مکھڑا بُنا حسین و جمیل ٹردے
اوندے سُنہپ تے زمانہ سارالٹا جوانی دی ہمیل ٹردے

صادی سوہنی بہارست کوں ایہ ڈیکھ بھوئیں تے سنوار آندن
اوسوہننا سانول زین تے جیلے اپنے بوچھن کوں گھیل ٹردے

فقیر ہک میکوں آکھیا ہاسی ایہ گالھ ہے کم دی یاد رکھیں
جو سچ دے سفریں اُتے ازل توں خدادابنہ اصل ٹردے

وکیل ہابا قائد اعظم اوندی محبت دافیض ڈیکھو
اجو کے دوراچ وی قائد اعظم دے نال یار ووکیل ٹردے

اول سو ہٹے خالق دی ایں عطا تے خدادی مخلوق ساری دنگء
جو ڈیکھ قاصد دی حیثیت وچ ودا کیویں جبرا نسل ٹردا

خبر نی امرٹی کیویں سجاتے ٹریندی ہے اسماعیل بچڑا
خبر نی کیویں نشوم کوں نال گھمن کراہیں خلیل ٹردا

اوکھجھا عشق ڀپیمبریں کوں وی آزمائش دا پندھڈ کھیندے
اوکھجھی حب ۽ جوابے ہتھوں گسٹن کیتے اسماعیل ٹردا

میکوں ڈسایا ہامیڈے بابے جو پُتر قدرت دا ایہ اصولء
جیر ھامریندا ہے حق کھیندے دا اوتحی کراہیں ذلیل ٹردا

بلاد اشاطر ہے یار میڈا جو ہر دفعہ اوغستیور میکوں
جواب میں جیند اڈے نی سگدا اوڈے کے آنکھی دلیل ٹردا

”جھمر“

جھمر سِک دی محبت و چ دھرتیں کھیڈے دے جلسوں
بے توں آسیں نماشان کوں سحرتیں کھیڈے دے جلسوں

اساں میلے کھیلے ویس پاتے چا کرائیں کاسہ
جتھاں دیدار توں ڈیسیں اوں دار تیں کھیڈے دے جلسوں

جلڈاں تیڈی محبت دی اساں معراج تے پُچ گئے
ولا ایہ کھیڈے جند جیویں حشرتیں کھیڈے دے جلسوں

پھرڑا توں حکم ہک واری نگاہ دے نال تاں کر چا
اساں سِک دے سمندر و چ بھنورتیں کھیڈے دے جلسوں

جد پاں بے جان ایں جسم اچ مجت جا گب پئی تیڈی
اساں روح دی حویلی وچ اندر تیں کھیڈ دے چلسوں

جتھاں اکھیں وچوں بارش تھبا کے مار ہے لہندی
اساں اوں مو نجھدے پچھلے پھر تیں کھیڈ دے چلسوں

اساں ہستیں کر بلا والے ساڑی غتیور ایہ ریت ۽
بھانویں سانگاں تے سر ہون قبر تیں کھیڈ دے چلسوں

اساں فقیر لوک ہئیں

خطاً اگر ہے تھی بھی تاں ہر خط اکوں معاف کر
رُلی بھلی اونفر تاں دی ہر صداکوں معاف کر
اساں تاں مجھ نہیں چاٹدے وفا جفا کوں معاف کر
منگنگن داڑا نی آسپکیا ساڑی دعا کوں معاف کر
اساڑے جرم ڈیکھنہ ساڑی سزا کوں معاف کر
اساں ازل توں ڈل گھنے تیڈے خیر لوک ہستیں
اساں فقیر لوک ہستیں، اساں فقیر لوک ہستیں

خفانہ تھی وے سا نوا اسا ڈا اعتبار کر
 خطا اسادی ہے ایہا اس کھڑے ہستیں پیار کر
 محبتاں کوں سو بھڈے تے نفرتاں ادھار کر
 سجا کے سک دے سو جھلے اسا کوں ہمکنار کر
 نجیف تن توں نفرتاں مٹا اسا کوں پیار کر
 تیڈپی نگاہ ناز دے اس اسیر لوک ہستیں
 اس اس فقیر لوک ہستیں، اس اس فقیر لوک ہستیں

اس اتال اپئے شہرو جوی یار پکھی واس ہستیں
 اس اتال تحل دی ریت تے رُلی رُلی پیاس ہستیں
 اس اتال سکھ دے فلسے توں یار بے شاس ہستیں
 اس اتال کھیں یتیم دی طلب آمید آس ہستیں
 بھانویں جو مل گیا ہستیں توں اس اداویں ادا اس ہستیں
 ادا اسیاں کوں ڈیکھنے جو بے نظیر لوک ہستیں
 اس اس فقیر لوک ہستیں، اس اس فقیر لوک ہستیں

مُرّسٹ دے راز ڈس کرائیں اساکوں ڈھول روں نہ
 محبتیں دے شہروچ نویں شریک گوں نہ
 ستم سزادے ساز نال ساڈے زخم چوں نہ
 اساکوں ایہ قبول ہے یکی حیاتی بول نہ
 مگر ایں جگپ دے سامنے اساڈے راز کھوں نہ
 تیکوں تاں علم ہے جن جو باضمیر لوک ہستیں
 اسافقیر لوک ہستیں، اسافقیر لوک ہستیں

اساتاں روح دی ریت و پچ ریلے ریلے سوال ہستیں
 اساتاں تیڈپے رے رخ کنوں رٹھے رٹھے ملال ہستیں
 اساتاں غم دیوچ رنگی محبتیں دی شال ہستیں
 اساتاں بھوئیں تے رل گئی عجب عجب مثال ہستیں
 اساتاں تیڈپے خواب ہستیں اساتاں تیڈپے اخیال ہستیں
 بھلا ڈے ساڈیاں چاہتاں جو غم دے میر لوک ہستیں
 اسافقیر لوک ہستیں، اسافقیر لوک ہستیں

سحدے بعد سوچھلے دی ہر اخیر ڈیکھ گھن
 تے ہر نکھڑ دی شام دے اُداس نیز ڈیکھ گھن
 توں ہرز بان دے آتے غصب دے تیز ڈیکھ گھن
 ایں نفرتاں دے شہروں چرلی ہوئی لسیر ڈیکھ گھن
 نکھڑ کے زندگی کنوں توں خود سریر ڈیکھ گھن
 اساں تاں یار زخم زخم لسیر ولوک ہستیں
 اساں فقیر لوک ہستیں، اساں فقیر لوک ہستیں

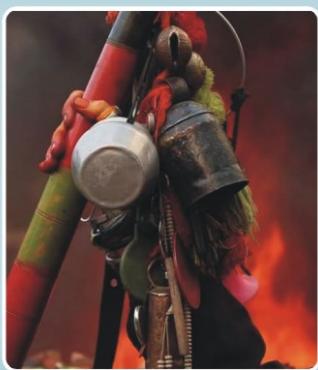

سردھر تی دی دل

غیور بخاری

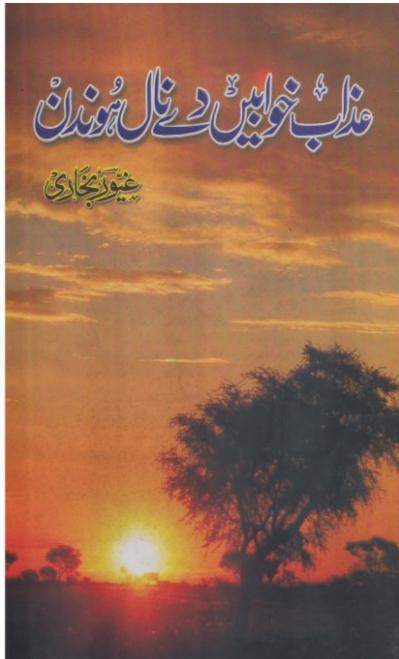
کجھ آلا سانوا

غیور بخاری

ملٹ خوبیں دے نال ہندن

غیور بخاری

اجو کے دو رہی سراینکی شاعری حیاتی
دا او منظر نامہ ہے جیندے وچ گلوبل و پلچ دے
ڈکھ سکھ ساہ گھنندن۔ وسیب دیاں محرومیاں،
اردا ساں تے معروضی حالات شاعری دا
موضوع ہن۔ لیکن سراینکی شاعری وچ جیڑھا
اسلوب سئیں غیور بخاری اختیار کیتے ایندے وچ
بے ساختگی تے دل وچ لہہ و چھٹ دا سیلیقہ موجود
ہے۔ غیور بخاری دی شاعری وچ ویسی لوکاں
دے خواب، انھاں دے ڈکھ سکھ تے ترسی
روہی دیاں کوکاں اسا کوں پھوں کجھ سوچھنی تے
مجبور کر ڈیندن۔ انھاں ٹھیٹھ لفظاں کوں اظہار دا
جیرھا چولا پوائے اوندے نال انھاں دی سُنجھ
نشابر تھیندی ہے۔ سئیں غیور بخاری شاعری وچ
تجربے وی کیتیں تے خاص طور تے شعر کوں
دھرتی دے رکنیں وچوں اُسار کے رومانویت
دے حُسن نال مala مال وی کیتے۔ اسماں یقین
نال آکھ سپگد ووں جو انھاں ویلے دی نزاکت دا
خیال رکھیندیں ہوئیں سراینکی شاعری کوں یک
نویں سمت ڈلتی ہے۔ انھاں دے خواب،
محرومیاں تے تُرٹ بھچ دے کوٹ محسوسات تے
کیفیات دے ایرے تے اُسری یے ڈسدن۔
انھاں مقصدیت کوں سامنے رکھ کر ائیں شعری
حُسن کوں ودھائے تے ایہ فنی چنتگی انھاں کوں
ادب وچ ہمیشہ زندہ رکھیں۔ انشاء اللہ۔ **ڈاکٹر نواز کا دش**